

Recenze pro studentské středoškolské a vysokoškolské časopisy (šedesátky)

PINTEROV SPRÁVCE (PŮVĚL V EKONOMU)

Anglický dramatik Harold Pinter známý v současné době dosti významné místo mezi představiteli tzv. absurdního divadla. Přes své herecké zkušenosti se dostal až k psaní dramát. Až to byla třeba jeho prvotina "Poloj" nebo "Automatický šílenk" či v "Belost v očích", vždy se Pinter zajímá o nejjistotu existenci člověka, líčí jeho vnitřní neklid, který se projevuje ve vztahu k okolnímu světu, a naopak v jeho hrách jde o jakési proniknutí reálné skutečnosti, která člověka obklopuje a která na něm zanechává své otisky, do myslí člověka i se všemi jejími konflikty. Člověk si vytváří individuální svět tužeb a představ, jde po své životní cestě, vytváří si iluzi, která je jeho obranou, ale která zároveň útočí.

Po vlně ambokého přístupu k obtížnému absurdnímu textu/a tato vlna dosti ochromila a zmenšila přístup k absurdním umění špatným předváděním "absurdních básniček a povídek, které se přednášely nešťastnějším interprety mezi skládanými bestových koncertů bez pochopení jen tak "že je to moderní..."/, tedy po této vlně je možné vypracovat určitou tendenci, která neodpovídá daný text, tak jak je napsán, ale, ale myslí nad ním a snaží se jej umět podat. Zatím však pouze na malých scénách, neboť velké scény si to nemohou dovolit pro relativní omezenost své divácké obce. Je lehké si domyslet tu situaci, kdyby se tento obtížný text absurdních dramát ocíl na nějaké velké scéně. Zeela určitě by se nyní poloprázdná divadla ještě více vyprázdnila.

Toto období, pokud se vůbec dá nazývat obdobím, známým jde, dále také o něco hlubšího. Ne jen o uvedení absurdní hry, ale výsledovat to, co je v našem životě absurdní. Za tímto cílem jde i československé uvedení absurdní hry Harolda Pintera "Správce"/The Caretaker/, a to bylo v Papešově provedení v Láberci či v Remundově pojetí nejprve v Brně v červnu a nyní v září v Praze. A právě u této inscenace pražských herců bych se chtěl zastavit.

Pod hlavičkou Večerního Brna/a proto také byla premiéra 14. června tr. v Brně/ se představila experimentální skupina herců Divadla 68. armády v inscenaci hry "Správce" v Divadle Na zábradlí.

A nutno dodat, že skupina ji uvedla po úspěšné premiéře v Brně, nyní i v Praze/27. září/ pod Remundovou režií.

"Správce" tvoří dosavadní vrchol Pinterovy tvorby/1959/ a opravdu hra je svým textem vynikající a dokonalá. Ovšem špatný překlad, či režie nebo špatný herecký výkon dokáže se sebestopí hry udělat obyčejnou předpřeměrou vše. Toto přesvědčení nedá říci o Vinohradských. Společně s výborným přepracovaným Krasavcovým scénem, silnou hudbou, který sám je již znám od dřívějšíka nejen svým výborným podáním všech druhů hudby, ale který se snaží objevovat nové směry v moderní hudbě - nové pojetí např. Večer moderní hudby a moderní filosofie Sonatori d' Praga a jiné a jiné, která výborně "pasuje" do textu, není nikým měšičným, ale navozuje atmosféru celého dramatu, a se scénou plnou harapádí /nutno říci a funkčním harapádím/ vytvářejí bázei na jevišti opravdu umělecký požitek a zážitek.

Krátký Davies - doslova "vagabund" - který něco hledá a od života, něco chce/až jsou to třebaš "jen" životní prostředky k zachování lidské existence/ je krátkým, Davies - to je Kráskova role. Na jevišti se s ní dokonale stotožnil, i když nechtěl opomíjet ostatní - Remundu a Kepku. Krásková dokonale svou postavu - Davies - zosobnil, dal mu život a temperament. Davies přichází se do prostředí velmi podivného - není dva bratry. Každý z nich má svůj svět, ten si brání, ale přesto chce se spojit s ostatními, ale nemůže a ani nechce. Spočátku Davies klopýtá, neví nikdy kam, a když si myslí, že si našel teplé místočko, jeho postavení padá, a je tam, kde byl na začátku. Ani poznáním dvou lidí jeho vnitřní chvění

Dvořákovy písničky

Snad se dá nazvat takto recenze ve skutku nepříjemná/neboť jde o poslední recenzi na závěrečný pořad Písniček na zítřka./Vladimír Dvořák je v naší taneční hudbě takřka nepostradatelný, neboť jeho jméno sahá někdy k dobám středověku naší taneční hudby a zvláště ve spojení s orchestrem zasloužilého umělce Karla Vlacha. Svůj pohled a přesné vyjadřování přenesl z rozhlasových pořadů na obrazovku a musel se jí ve všech svých detailech podřít. Takže z té přesnosti zbyla pouze vtipnost. Stal se duší celého pětiletého cyklu, stal se tím nejprvnějším kmotrem všech bezkých písniček, z kterých se staly Hlasy. Nelze však pomlčet o celém štábu všech techniků, architektů/v tomto obzvláště držíme prim/, zvukařů, dramaturga hudebního, zpěváků. Jejich zásluhou naše taneční písnička začala písnička bourat hrabdu banálnosti a stereotypnosti na televizní obrazovce a snad i v celé naší Taneční tvorbě. S pořadem jsou spojena známá jména textařů, skladatelů, zpěváků i jména vůbec neznámá a tím více očekávána.

Všerejší - poslední desátý - pořad písniček na zítřka udělal tečku za pětiletým snažením. Nebyl nejllepší, ani všera se nevyvaroval pořad kiksů, zpomaleného spádu a naopak nečerným zrychlením v druhé části, kdy písničky staré frčely jedna za druhou. Snad by si zasloužily více místa na obrazovce. Vladimíru Dvořákově to opět nevyšlo, teď ne co do provedení/ovšem svou písničku rutinizovaným zpěvákům Yvetta Šimochová a Milana Čížková, ale co do obecnosti. Mrtvé obecnostvo /asi vyděšené z celodenního deště/ se uzavřelo do sebe a "hlo" se pouze při dvou shotech Vladimíra Dvořáka. Obecnostvo má povzbudit a ne odpudit. Snad zmizlou stonotou Vladimír Dvořák nechytil spoátku dech. Obecnostvo by mělo využít, že je tam. Tím spíš, že jde o premiéru bez reprízy. Vladimírovi Dvořákově to teda opět nevyšlo. První den skončil na třetím místě, ovšem je zde ještě hlasování televizních a rozhlasových diváků a posluchačů. Jinak dal to na sobě poznat jen kyselým pohledem, ale do příjemné atmosféry jeviště to nic nemělo. Naopak. Šedá byla opět připravena s onou přesností, stříbrným leskem, vkusem a precizním provedením. Na něm se poskládal orchestr Karla Vlacha, na škodu bez starého bubeláka Žitky, smyčcová část a vokální skupina. Lubomíra Pánka. Obdivovat umění Karla Vlacha, jak je vlastně schopný řídit dvěma rukama a pohledem očí tolik lidí, je zvláštní zbytečně. Obdiv zde není na místě, že transformátor bylo použito až v posledním záběru na Karla Gotta. Asi jej měl někdo zavřený v trezoru a strčil klíč. Výbornou skupinu kameramanů vedl fundovaný Hojda a režisér Ivo Paukert, který asi to měl ve scénáři nebo obecnostvo nebylo dost hezké/ nezafadil ani jeden detail obecnosti. Na škodu celému pořadu. K zpěvákům je zbytečně hovořit. Podali svůj obvyklý výkon, snad Josef Zima opět překvapil svou tvorbou a nestárnoucí tváří a vůbec nejlepší bezprostředností, která vůbec nehraničila s komediálností a okoukaností. Pavlína Filipovská se zaskvěla se svým píváním ve dvou šatech, Yvetta a Milana se zase pokusily více se dostat do srdcí těch čtyřicátníků a čtyřicátnic, mechový hlas Jiřího Vašíčka není snad nutné, abych připomínal, objevily se i mladé tváře známé z big beatů z Mafista, dříve od orchestru Červenková/ Jaromír Mayer/ který se snaží o parodování a přece cit vycítit tam něco uvnitř, že je originální, Yvonne Přenosilová po svém anglickém zájezdu nabyla rutinizovanosti a podala nejprocištěnější výkon a úplně nový objev Marie Mrázová ve skladbě Pálková a Zikánová Prosim tě, srdce, mlá. A konečně náš zlatý slavík Karel Gott, posalu už bájná postava v zemích českých a moravských ba i na Slovensku. Je to on, co naše taneční hudby postrádala. Slavíka se slaví-ším tryllem. Uvedl nejlepší skladbu večera/ a nejen k a ohledem na jeho výkon/, ale vůbec na celkové hraně a provedení skladbu Tam, kam chodí vítr spát Zbynka Vavřina a Ivana Kotrče. A myslím si, že obec divácká přisoudí i této písničce/ a ne Karlu Gottovi/ - jede přece o Písničky na zítřka a ne o Karla Gotta na zítřka, první cenu.

Pať ocelkovém dopadu celého cyklu je zbytečné. Každý nechť si utvoří svůj vlastní názor. Něco a myslím si, že dost to do sebe mělo. Ukázalo se, že naše píseň - i v tom big beatovém podání se dá hrát i u nás. A snad takto přípravě se můžeme dostat na kolbiště světové. Snad nás naši vyslanci Marta Kubišková, Waldemar Matuška a Karel Gott příjemně překvapí na Internacním festivalu písniček a doře, že dojde "na beton" k zápolení France Gallové s Voskovancou panenkou s Kralem Gottom.